

Fakulta strojní má stále vysoký potenciál dát studentům vše, co budou potřebovat

Jiří Lopata, ředitel strojírenské divize a jednatel společnosti Streicher s r. o. Plzeň, je absolventem Fakulty strojní ZČU a důkazem, že když člověka jeho práce baví, může být u jednoho zaměstnavatele třeba i 25 let a během nich se z nováčka vypracovat až na nejvyšší příčku. Navíc z vlastní zkušenosti dobře ví, jak je důležité podporovat technické vzdělávání – a to zdaleka nejen na vysoké škole.

Absolvoval jste obor Průmyslové roboty a manipulátory na katedře konstruování strojů.

Do zaměstnání jste nastoupil hned po škole?

Jako absolvent Fakulty strojní jsem v roce 1994 během doktorského studia, které jsem ukončil o rok později, začal shánět práci, abych mohl živit rodinu. Na nástěnce ve škole jsem jednou objevil inzerát, že firma Streicher hledá konstruktéry. Vzali mne a jsem tam doposud.

Ptám se proto, že to je skoro tentýž model, který teď vy jako zaměstnavatel podporujete.

Aby studenti chodili do podniků už při škole a měli tak praxi z první ruky.

Je to hodně podobné. Já jsem jako malý trávil hodně času v dílně u dědečka a později jsem nevěděl, jestli se dát na strojařinu, nebo na elektro. Nakonec jsem si vybral strojařinu a šel jsem na průmyslovku v Plzni, která mi, myslím, dala dobrý základ nejen pro to, abych se mohl již tenkrát živit jako konstruktér, ale i pro další studium na vysoké škole.

Určitě jste chodil do dílen už na základní škole.

To bylo tenkrát zcela normální, jednou týdně dvě hodiny dílny, nikoho to nepřekvapovalo. Proto mi dnes přijde divné, když se dlouho diskutuje, zda zavést pracovní vyučování, tedy předmět Technika, na základních školách. Některé děti ani neví, jak vypadá šroubovák a kladivo, nejsou schopné rozpoznat základní nářadí, s výrobou nepřijdou vůbec do styku, protože na každou řemeslnou práci se musí domů zavolat odborník – řemeslník.

A proto teď vaše firma podporuje technické vzdělávání od základní školy přes střední až po vysokou?

My jsme vlastně začínali s podporou technického vzdělávání na středních školách. Máme od roku 1994 svoje učňovské středisko přímo zde ve Štěnovicích, ve kterém probíhá praktická technická výuka učňů. V současné době máme asi čtrnáct učňů v oborech zámečnický, obráběč, elektrikář a instalatér. Spolupracujeme s plzeňskou Střední průmyslovou školou strojnickou a se strojírenským učilištěm, dále se stavebním a elektro učilištěm a s elektro průmyslovkou. Samozřejmě během předchozích let jsme zjistili, že podpora a motivace až na střední škole nestačí a musí se začít již na základní škole. U nás ve Štěnovicích je základní škola s velkou spádovou oblastí, na jejímž druhém stupni vedeme pravidelný kroužek techniky. Skupina žáků tam pod vedením našeho mistra odborného výcviku i našich učňů staví například výrobky z různých stavebnic, které jim nakoupíme, nebo výrobky, které pro ně vymyslíme.

Takže po základní a střední logicky následovala podpora vzdělávání na vysoké škole.

Na počátku jsme byli především výrobní firma, ale postupně jsme se dále rozvíjeli a dnes už potřebujeme nejen pracovníky do výroby, ale také do kanceláře, kteří budou schopni firmu dále rozvíjet. Budou umět výrobky nejen vyrobit, ale také vymyslet, zkonstruovat a spočítat. Dá se říct, že dnes u nás pracuje třetina kolegů převážně hlavou a dvě třetiny převážně manuálně. Na vysoké škole hledáme hlavně nové kolegy, kteří by byli schopni zvládat náročnější a rozsáhlejší projekty.

Jak vypadá spolupráce se Západočeskou univerzitou? Co vy dáváte jí a co ona vám?

Snažíme se univerzitu podporovat v tom, jakým směrem by se měla vydat, co se týče výuky. Máme zkušenosti z naší firmy z Německa, která spolupracuje s Technickou univerzitou v Deggendorfu. Máme zde funkční systém duálního vzdělávání a firma z něj těží – každý rok několik studentů z Technické vysoké školy v Deggendorfu podstupuje praktickou výuku ve firmě a teoretickou výuku ve škole. Podobný způsob bychom rádi zavedli

i zde u nás, abychom získali studenty technických oborů, kteří by se již během své praxe sžili s naší firmou, získali pracovní návyky a po studiu byli schopní s námi aktivně spolupracovat. Něco takového se díky děkanovi Fakulty strojní Milanu Edlovi podařilo nastartovat již před několika lety, je to ale obor orientovaný převážně na automobilový průmysl, což přímo pro nás není ten pravý zdroj nových pracovníků. Na jednání Průmyslové rady Fakulty strojní však již fakulta představila nový obor profesního bakaláře s ohledem na následné univerzálnější využití jeho absolventů. Chtěli bychom nabídnout studentům tohoto bakalářského oboru možnost praktického vzdělání u naší firmy.

Na středních školách to tak přece je – teorie v lavicích, praxe ve firmách.

Naše učňovské středisko takto funguje. Týden ve škole, týden praxe, jsme schopni se učňům během doby u nás ve firmě věnovat a pokusit se jim vštípit všechny potřebné základy. To ale neznamená konec se vzděláváním, máme kolegu, který se absolventům věnuje i po studiu a snaží se je vést, aby se dále zdokonalovali. Kvůli tomu, že děláme hlavně zakázkovou výrobu a nemáme žádné výrobní linky, je práce u nás náročnější na přemýšlení. Zaučení zde netrvá čtrnáct dní, ale několik měsíců i let.

Je v Německu nějaký další trend, který by se mohl zavést u nás?

Určitě je to podpora jazykového vzdělávání. Snažíme se umožňovat praxi v Německu i českým studentům, aby nejen poznali, jak to chodí v jiné firmě, ale také si zlepšili jazykové znalosti. Jazyky jsou jednou ze základních věcí, které by měl člověk ovládat.

A bývá to problém? Že přijde někdo, kdo je sice schopný, ale nedomluví se?

Stává se to velmi často. V minulosti jsme nebyli nuceni do cizích jazyků – já jsem měl však to štěstí, že jsem studoval nějakou dobu v Německu. Jazykovou výuku se snažíme podporovat stejně jako praktické vzdělávání, a to jak na vysoké, tak na střední škole, kde se nám společně s dalšími německými firmami, hospodářskou komorou IHK Regensburg a s podporou odboru ministerstva školství pro Plzeňský kraj podařilo zrealizovat kurz výuky německého jazyka na Střední průmyslové škole strojnické v Plzni, který běží již třetím rokem. S vedením Západočeské univerzity o něčem podobném v současné době jednáme, neboť němčina je v našem regionu stále velmi důležitý jazyk.

Když se dnes ohlédnete zpět, co vám dalo studium Fakulty strojní?

Vysokou školu studujeme hlavně proto, abychom získali znalosti, které budeme využívat ve svém dalším profesním životě. Západočeská univerzita mi dala velice

dobrý základ, abych se mohl profesně rozvíjet a během doktorandského studia na sobě pod vedením profesora Hosnedla dále pracovat. Nicméně zkušenosti, díky kterým se může stát člověk úspěšný, získáte až v praxi.

Dvacet pět let jste u jednoho zaměstnavatele. Pro leckoho je to nepředstavitelná doba.

Důvod, proč jsem zde tak dlouho, je ten, že mi firma umožnila se seberealizovat a podílet se na jejím rozvoji. Když jsem začínal, bylo nás kolem pětadvaceti a dnes je nás dvě stě padesát. Začínali jsme v jedné výrobní hale, kde jsme vyráběli jen svařence, dnes dodáváme kompletní strojní celky a zařízení.

Během té doby jste ale neztratil kontakt se Západočeskou univerzitou, kde kromě podpory vzdělávání například zasedáte i v Průmyslové radě Fakulty strojní. Jak se za dvacet pět let proměnila vaše bývalá fakulta?

Fakulta strojní má stále vysoký potenciál dát studentům vše, co budou v jejich dalším profesním životě potřebovat. Co se však za předchozích 25 let změnilo, je systém vzdělávání, jehož financování závisí na množství studentů ve školách. Chtěli bychom do budoucna nadále podporovat systém technického vzdělávání a přispívat ke zvýšení úrovně českého školství. Díky podpoře systému technického vzdělávání a díky motivaci nasměrovat novou generaci do technických oborů, budeme schopni zajistit rozvoj nejen naší, ale také jiných výrobních a vývojových firem v České republice. ●

Dr. Ing. Jiří Lopata

jednatel společnosti, ředitel strojírenské divize, vedoucí projektu STREICHER spol. s r. o. Plzeň